

Zorgeloos en met plezier op vakantie

Over enkele weken gaan de eerste Nederlanders alweer op zomervakantie. Op vakantie gaan brengt voor velen de nodige stress met zich mee. Daarom staat deze ReisWijzer vol met tips voor een zorgeloze reis richting uw bestemming. Zo kun je genieten van een plezierige vakantie en ga je goed voorbereid de weg op.

ANWB wenst je een fijne en zorgeloze zomervakantie!

Voor vertrek

Tips van de Wegenwacht

Zomervakantie betekent meestal geen vakantie voor je auto. Die moet honderden kilometers hard werken. Pech onderweg is daarbij nooit helemaal te voorkomen. Gelukkig kun je, met de juiste voorbereiding, de kans op pech wel een stuk verkleinen.

Vloeistoffen

Inspecteer voor vertrek het niveau van de koelvloeistof, de ruitenwischer-vloeistof en het oliepeil van de auto.

Reservewiel

Is de auto niet standaard uitgerust met een reservewiel? Neem die dan samen met krik en wielbout-sleutel mee.

Verlichting

Goede verlichting is belangrijk. Loop daarom alle lampen na.

Bandenspanning

Zorg voor de juiste bandenspanning. Als de auto zwaar wordt beladen, moet de bandenspanning worden verhoogd om brandstof te besparen en een goede wegligging te behouden. Controleer ook je bandenprofiel.

Ruitenwissers

Wanneer ruitenwissers overdreven geluid maken of strepen trekken, wordt het tijd de wisserbladen te vervangen.

Ook handig

Neem de reservesleutel mee, ook die van de caravan. Bekijk de 'how to'- filmpjes van de Wegenwacht op anwb.nl/vakantieklaar.

Wel of geen milieusticker?

Duitsland

Wil je een Duitse stad bezoeken? Dan is het handig vooraf te checken of daar een milieusticker verplicht is. Automobilisten mogen zo'n gebied alleen inrijden wanneer de auto een milieusticker heeft. Deze Umweltplaketten kun je online aanvragen, maar ook in de ANWB-winkel bestellen. Kosten vanaf € 16,95 (incl. administratie- en verzendkosten).

Italië

In veel Italiaanse steden en op een aantal kleine Italiaanse eilanden zijn milieuzones ingesteld. Op het overtreden van de milieuregels staan hoge boetes. Check voor vertrek deze Italiaanse milieuzones.

Frankrijk

Sinds vorig jaar zijn bestuurders van personenauto's en motoren verplicht om in het gebied binnen de Boulevard Péripherique in Parijs, een milieuvigneta chter de voorruit te hebben. Hetzelfde vignet is ook geldig in andere Franse steden zoals Annecy, Grenoble, Lyon, Lille, Rennes,

Straatsburg en Toulouse. Daar is het vignet alleen nodig als er een aantal dagen ernstige smog is. Ook kunnen milieuzones ingesteld worden voor een deel van een departement, bijvoorbeeld in Drôme en Isère. De Franse milieuvignetten zijn alleen online verkrijgbaar via de website van de Franse overheid www.certificat-air.gouv.fr. Het vignet kost € 4,41 inclusief verzending. Kijk voor meer informatie op anwb.nl

Milieusticker voor Duitsland (Umweltplakette)

Niet in de file?

Via Twitter @ANWB Europa ben je altijd op de hoogte. Kijk ook eens op [ANWB.nl/verkeer](https://www.anwb.nl/verkeer) voor actuele verkeersinformatie.

Nieuw: Frankrijk, Spanje, Portugal én Italië met één tolbadge

Nieuw in de ANWB-winkel: een tolbadge voor zowel Frankrijk, Spanje en Portugal als Italië. Je kunt er ook parkeergeld en veeboten mee betalen.

Minder vertraging

De tolbadge is een klein apparaatje dat op de binnenzijde van de voorruit van de auto wordt bevestigd. Het zorgt er voor dat het niet nodig is om te stoppen of in de file te staan voor de tolpoorten waar contant of met creditcard betaald moet worden. De betaling wordt maandelijks automatisch afgeschreven.

Ook voor veerboot en parkeerplaats

Met de nieuwe tolbadge kun je elektronisch betalen op het tolwegennet en bij diverse parkeergarages en -terreinen in Frankrijk (Liber-t network), Spanje (VIA-T network), Portugal (Via Verde network) en Italië (Telepass network). In Italië is hij ook te gebruiken voor de veerboot naar Sicilië. De tolbadges zijn vooral geschikt als je minstens eens per 2 jaar naar één van de landen reist. De nieuwe tolbadge kost voor ANWB-leden € 21,95 en voor niet-leden € 23,95. Heb je al een tolbadge? Lever die dan in bij aanschaf.

Tips van onze hulpverleners

Zo sta je veilig bij pech:

- Zet de auto altijd zo ver mogelijk naar rechts, liefst in de berm.
- Draai de wielen naar rechts.
- Zet de alarmlichten aan.
- Laat alle inzittenden aan de rechterzijde uitstappen en blijf achter de vangrail of in de berm wachten op hulp.
- Steek nooit de snelweg over, dat is levensgevaarlijk.

Mobiele telefoon

Noteer belangrijke telefoonnummers en andere contactinformatie. Zo heb je deze altijd bij de hand wanneer je onverwacht je telefoon niet meer kunt gebruiken. Batterij snel leeg? Neem dan een powerbank mee.

Controle dekking

Controleer voorafgaand aan de reis de dekking van je polis. In welk gebied heb je recht op pechhulp? En heb je bijvoorbeeld recht op vervangend vervoer?

Mee in de auto

Neem altijd voldoende water mee op reis! Zorg dat je niet oververhit of uitgedroogd raakt.

Creditcard

Een creditcard is handig bij onverwachte kosten. Huurauto nodig na pech? Meestal geven verhuurmaatschappijen alleen auto's af met de borgstelling van een creditcard.

Voor vertrek

Goed voorbereid met de caravan op vakantie

Wat zijn nu de aandachts- en controlepunten voor je caravan? Het is altijd verstandig om voor de lange reis nog even een paar dingen te checken. Hieronder vind je een aantal tips.

Koppeling

Wel eens op gelet of de roodgroene stift omhoog komt, als de stabilisator koppeling op de trekhaak kogel neerdaalt? Hoewel dit een belangrijke aanwijzing zou moeten zijn dat de koppeling goed en veilig op de kogel zit, draaien veel caravanners toch de dissel met het neuswiel een stukje omhoog voor de zekerheid. Gaat de auto mee omhoog, dan mag je aannemen dat de koppeling letterlijk tot stand is gebracht.

Oplopendemper

Een oplopendemper gaat langer mee als je niet te bruusk remt of fel optrekt. Een versleten oplopendemper merk je in de auto aan bonkende geluiden bij optrekken en afremmen. Als je de koppeling van de caravan vrij gemakkelijk kunt indrukken en/of uittrekken, is dat een teken dat de oplopendemper wel eens aan vervanging toe zou kunnen zijn.

Gewicht op orde?

De Nederlandse politie hanteert een marge van tien procent bij het wegen van het maximaal toelaatbare gewicht van een caravan. Is de

gewichtsoverschrijding hoger, dan volgt onherroepelijk een bekeuring. Niet bekend is of er in het buitenland ook met deze marge gewerkt wordt. Kies daarom het zekere voor het onzekere en zet de caravan voor de vakantie op een weegbrug. Tijdens politiecontroles is het overigens niet ongebruikelijk dat de auto ook wordt gewogen.

Bandenspanning

Controleer voor elke reis de bandenspanning. En daar hoort de reserveband ook bij! Het kan overigens helemaal geen kwaad om zo nu en dan ook eens met een wielsleutel te checken of de wielbouten nog goed vastzitten.

Elektriciteit

De blauwe CEE-aansluiting is in Nederland behoorlijk ingeburgerd, maar met name op de kleinere campings elders in Europa nog lang niet vanzelfsprekend. Neem daarom verloopsnoeren mee. Bekend is dat de officiële netspanning bijna overal 230 Volt is. In de praktijk kan dit nog wel eens lager uitvallen. Een slecht werkende koelkast kan daar het gevolg van zijn.

Elk land zijn eigen regels

In veel landen zijn een veiligheidshesje en gevarendriehoek in de auto verplicht. Maar wat moet er nog meer verplicht mee in de auto? Je leest het in de ANWB Rechtshulpwijzer.

	Verbanddoos	Gevarendriehoek	Veiligheidshesjes		Reservelampjes	Brandblusser
			Bezit	Gebruik		
België	x*	x		x2		x*
Denemarken		x				
Duitsland	x*	x*	x*	x*		
Frankrijk		x	x4	x2		
Italië		x		x		
Kroatië	x*	x1	x	x6	x5	x7
Luxemburg		x	x	x	x8	
Nederland		x3				
Noorwegen		x	x4	x		x9
Oostenrijk	x	x	x	x2		
Slovenië	x*	x1		x	x*	
Slowakije	x	x	x	x		
Tsjechië	x*	x	x	x		
Zweden		x*				
Zwitserland		x4				

* Geldt niet voor Nederlands gekentekende auto's. Let op: dus wel voor auto's die je ter plaatse huurt. De ANWB adviseert bestuurders van een voertuig met een Nederlands kenteken dit artikel toch mee te nemen om een eventuele discussie met de politie ter plaatse te voorkomen.

1. Er zijn twee gevarendriehoeken verplicht bij een aanhanger
2. Alleen verplicht voor bestuurder
3. Gevarendriehoek is alleen verplicht als alarmlichten niet functioneren
4. Binnen handbereik bewaren
5. Geldt niet voor auto's met xenon, neon of LED verlichting
6. Ook passagiers die in het donker of bij slecht zicht langs de weg lopen (bijvoorbeeld bij pech of een ongeval), zijn verplicht een reflector of lampje bij zich te dragen of een veiligheidshesje te dragen. De ANWB adviseert bestuurders daarom voor alle inzittenden een veiligheidshesje mee te nemen in de auto.
7. Geldt alleen voor bedrijfsauto's.
8. Alleen in voertuigen met een gewicht van meer dan 3500 kg moeten een brandblusser en een verbanddoos aanwezig zijn.
9. In een camper of auto met caravan met een Noors kenteken moet een goedgekeurde brandblusser aanwezig zijn die ten minste 2 kg blusmiddel bevat. De ANWB adviseert bestuurders van een camper of auto met caravan met een Nederlands kenteken een goedgekeurde brandblusser mee te nemen om een eventuele discussie met de politie ter plaatse te voorkomen.

Let op: In Frankrijk dient er te allen tijde een ongebruikte alcoholtester in het voertuig aanwezig te zijn. Bij het ontbreken van een alcoholtester wordt er overigens niet bekeurd. Deze informatie is gebaseerd op de informatie die in oktober 2017 bij onze zusterclubs bekend was. De ANWB adviseert bestuurders voor alle inzittenden een veiligheidshesje mee te nemen in de auto. Veiligheidshesjes moeten binnen Europa voldoen aan de EN471-norm (fluorescerend geel, oranje of rood en voorzien van retro-reflecterende banen).

Tijdens de reis

Met de caravan door Europa? 3 tips voor een onbezorgde reis

Snelheid

Wie vaak met de caravan afreist naar Zuid-Europa weet dat je met een caravan op Belgische en Franse snelwegen veel harder mag rijden dan in Nederland: 120 respectievelijk 130 km/u. Dit geldt echter niet als het totaal toegestane gewicht van de combinatie meer is dan 3,5 ton!

Spaanse stickers

Veel verwarring is er over de grote reflecterende stickers in Spanje. Die zie je achterop vrijwel elke Spaanse caravan zitten, maar zijn voor ons Nederlanders alleen verplicht als de caravan wordt getrokken door een bedrijfsauto.

Afdalen

Vooraf op sterk dalende wegen kunnen de (caravan) remmen het zwaar te verduren krijgen. Tijdens het afdalen treedt de oplooprem namelijk vanzelf in werking. Probeer waar mogelijk even gas te geven, hierdoor kan de oplooprem zich 'strekken' en krijgen de remmen even de kans om af te koelen. Lukt dat niet? Zoek dan geregeld een parkeerplaats op en pauzeer daar pakweg tien minuten.

Zwarte Zaterdag

Zwarte zaterdag betekent topdrukke op de wegen in Frankrijk. Honderden kilometers vakantiefles zorgen al voor veel oponthoud op zaterdag 21 juli, vrijdag 27 juli en zaterdag 28 juli.

Zaterdag 4 augustus wordt in Frankrijk aangemerkt als Zwarte Zaterdag.

De maand augustus is traditioneel de vakantie maand in Zuid Europa en in het weekeinde van 4-5 augustus vertrekken vooral Parijzenaren massaal naar het zuiden. Ook in het weekend van 11 augustus wordt topdrukke verwacht op de Franse wegen.

Etappes Tour de France 2018

Ga je deze zomer in juli op vakantie naar een regio waar de Tour de France doorheen gaat en wil je bijvoorbeeld een (berg-)etappe van dichtbij meemaken? We hebben alle etappes op een rijtje gezet. Zo weet je precies waar en wanneer het wielerspektakel deze zomer voorbij trekt.

Wegafsluitingen en verkeersdrukte

In de omgeving van de Tour kunnen wegen tijdelijk worden afgesloten. De Tour maakt geen gebruik van snelwegen of de belangrijke doorgaande wegen. Deze worden voor de tourkaravaan dan ook niet afgesloten. Hou daar waar de Tour voorbijkomt rekening met extra (verkeers-)drukte. Bij etappes in de bergen moet je rekening houden met zeer grote drukte.

Etappe	Datum	Info start - finish	Afstand
1	zaterdag 7 juli	Noirmoutier-en-l'Île – Fontenay-le-Comte	189 km
2	zondag 8 juli	Mouilleron-Saint-Germain – La-Roche-sur-Yon	183 km
3	maandag 9 juli	Cholet – Cholet (ploegentijdrit)	35 km
4	dinsdag 10 juli	La Baule – Sarzeau	192 km
5	woensdag 11 juli	Lorient – Quimper	203 km
6	donderdag 12 juli	Brest – Mûr de Bretagne	181 km
7	vrijdag 13 juli	Fougeères – Chartres	231 km
8	zaterdag 14 juli	Dreux – Amiens	181 km
9	zondag 15 juli	Arras – Roubaix	154 km
	maandag 16 juli	rustdag Annecy	
10	dinsdag 17 juli	Annecy – Le Grand-Bornand	159 km
11	woensdag 18 juli	Albertville – La Rosière	108 km
12	donderdag 19 juli	Bourg-Saint-Maurice – Alpe	175 km
13	vrijdag 20 juli	d'Huez	169 km
14	zaterdag 21 juli	Bourg d'Oisans – Valence	187 km
15	zondag 22 juli	Saint-Paul-Trois-Châteaux – Mende	181 km
	maandag 23 juli	rustdag Carcassonne	
16	dinsdag 24 juli	Carcassonne – Bagnères-de-Luchon	218 km
17	woensdag 25 juli	Bagnères-de-Luchon – Col de Portet	65 km
18	donderdag 26 juli	Trie-sur-Baïse – Pau	172 km
19	vrijdag 27 juli	Lourdes – Laruns	200 km
20	zaterdag 28 juli	Saint-Pée-sur-Nivelle – Espelette (tijdrit)	31 km
21	zondag 29 juli	Houilles – Champs-Élysées (Parijs)	115 km

Tijdens de reis

Handleiding pechsituaties

Heb je pech in het buitenland? Niet in alle landen van Europa is er een Wegenwacht Service zoals wij die in Nederland kennen. De werkwijze en voorwaarden verschillen. Een korte introductie vind je in deze pechhandleiding.

Pech in het buitenland

- **Stap 1:** Bel altijd direct met de Alarmcentrale van je pechhulpdienst
- **Stap 2:** Geef de locatie door: wegnummer, rijrichting, plaats (tussen welke steden) en KM aanduiding
- **Stap 3:** Probeer te allen tijde telefonisch bereikbaar te zijn. Bij nieuws wil de Alarmcentrale contact met je kunnen opnemen.

Sleutelhulp versus berger

In veel landen is sleutelen langs de weg wettelijk niet toegestaan. Er wordt daarom een berger gestuurd om je weg te slepen. Houd er rekening mee dat de service en wachttijden in het buitenland anders kunnen zijn dan je gewend bent in Nederland, met name op wisseldagen in de vakantieperioden.

Ongeval

- Schakel altijd de politie in en laat een proces verbaal opstellen.
- Maak foto's van de verkeerssituatie en de schade.
- Vul met de tegenpartij het Europees schadeformulier in
- Bel met de Alarmcentrale.

Lekke band

- Zoek altijd een veilige plek als je zelf het wiel gaat wisselen of de reparatieset gaat gebruiken.
- Wanneer je hulp inroept, zal je auto in de meeste gevallen worden weggesleept naar een garage of de dealer.
- Bij ernstige bandenpech moeten in sommige gevallen 2 banden worden vervangen van dezelfde as.

Verkeerde brandstof getankt

- Bij het inschakelen van hulp zal je auto in de meeste gevallen worden weggesleept naar een garage of de dealer.
- Dit is niet altijd gedekt. Houd rekening met extra kosten als je wordt weggesleept na het tanken van verkeerde brandstof!

Reparatie

- Voorafgaand aan de reparatie wordt een diagnose vastgesteld. Vaak zijn hier kosten aan verbonden die je moet afrekenen bij de garage, ook als je besluit de reparatie niet te laten uitvoeren.

- De reparatiekosten bij de garage dien je meestal zelf te betalen. Afhankelijk van de garantie en de voorwaarden binnen je verzekering kan je deze kosten later met de originele bonnen declareren.
- Haal de gerepareerde auto zelf op bij de garage.

Huurauto

Indien de auto niet direct kan worden gerepareerd kan, indien dit binnen de dekking valt, een huurauto worden ingezet. Zonder rijbewijs en ID-kaart of paspoort is het onmogelijk een huurauto te regelen. Er is bijna altijd een creditcard nodig voor borgstelling.

- Controleer voor vertrek de voorwaarden en het aantal dagen dat je de huurauto mag gebruiken.
- Bij bijzondere huurauto's (bijvoorbeeld huurauto's met trekhaak, MPVs en 7-zitters en groter) is de beschikbaarheid beperkter en kan de wachttijd daardoor langer zijn.
- Haal zelf de auto op en lever deze ook zelf weer in.
- Inspecteer de auto van te voren op schade en op meegeleverde "standaard accessoires" zoals de aanwezigheid van een reservewiel, veiligheidsdriehoek(en) en vestjes.
- Maak foto's bij het ophalen en inleveren van de huurauto. Dit kan problemen achteraf voorkomen indien de huurautomaatschappij je verantwoordelijk houdt voor schadeherstelkosten.

Repatriëring

Indien het binnen de dekking valt wordt de auto naar Nederland getransporteerd als deze niet op de plek van je bestemming binnen een bepaalde termijn of onder bepaalde voorwaarden gerepareerd kan worden.

- De sleutels en autopapieren moeten bij de garage worden achtergelaten.
- Ook als de auto niet is gerepareerd, worden vaak wel diagnosekosten in rekening gebracht.
- De auto wordt afgeleverd bij je garage in Nederland. Dit transport kan langere tijd in beslag nemen.

Bijlage

Elektrisch rijden

Route du soleil

Veel Nederlanders reizen in de zomer af naar Frankrijk. Maar gaat dat eigenlijk ook als je elektrisch rijdt? Er zijn langs de route du soleil meerdere laadpunten te vinden. Achterin deze ReisWijzer kun je een overzicht vinden van alle snellaadstations langs de belangrijke snelwegen in Frankrijk:

Tip: Laden bij de hypermarché – combineer het laden met boodschappen doen. Snelladen bij supermarktketens Auchan is in Frankrijk gratis. Ook bij de IKEA en de Lidl kun je vaak gratis snelladen.

Laadpassen

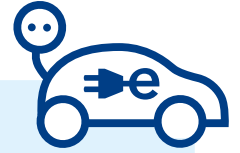
In Nederland kan je met 1 laadpas overal laden, maar in andere Europese landen is dit niet het geval. Kijk voordat je weg gaat goed naar welke laadpassen er worden geaccepteerd op jouw route. Jouw pas wordt niet altijd overal geaccepteerd. Sommige landen of regio's werken met een eigen laadpas. In de app van je leverancier kun je zien welke laadpalen in het buitenland jouw pas accepteren. Het kan soms nodig zijn extra laadpassen aan te vragen. Hopelijk is dit binnenkort verleden tijd en kun je met jouw eigen pas overal in Europa laden...

Let op: Op sommige plekken in Europa worden de kosten voor het laden niet per kilowattuur, maar per tijdseenheid gerekend. Dit kan zorgen voor een andere laadprijs dan dat je vooraf had gedacht.

De ultieme bestemming?

Het land voor elektrisch vervoer is natuurlijk Noorwegen! Land van fjorden, prachtige uitzichten en... laadpalen! De Noorse infrastructuur is namelijk compleet ingericht op elektrisch rijden. Eén op de drie verkochte auto's was in 2017 een elektrische auto. Elektrisch rijden heeft in Noorwegen nog een flink aantal andere voordelen; zo betaalt de elektrische rijder er geen tol, kun je vaak gratis parkeren en krijg je korting op het gebruik van ferry's.

Rondreizen in een elektrische auto?

Dat kan! ANWB stuurde het afgelopen jaar een aantal vrijwilligers op pad met een elektrische auto. Zij testten of Noorwegen, Duitsland (omgeving Hessen) en Schotland klaar zijn voor rondreizen in een elektrische auto. Hun conclusie: Noorwegen en Hessen zijn er helemaal klaar voor. In Schotland luidt het advies: reis niet noordelijker dan Inverness.

In het noordelijke deel van Schotland is het vinden van een (werkend) laadstation een uitdaging... Ook moest in Schotland wel meer dan eens een verlengkabel worden gebruikt om te kunnen laden. Nog een handige tip voor Schotlandreizigers: aan boord van de veerboot zijn geen laadfaciliteiten. Wil je de reis in Newcastle meteen goed beginnen? Vertrek dan uit Ljuiden met een volle accu.

De geteste rondreizen in Noorwegen, Duitsland en Schotland zijn te boeken via Pharos Reizen. Hier komt binnenkort ook een Benelux reis bij. Wanneer je één van deze reizen boekt ontvang je in je reisbescheiden ook allerlei praktische informatie: (snel)laders onderweg, de benodigde pasjes, handige apps en nuttige tips van de voorrijders. Zo begin je zorgeloos aan je vakantie! **Kijk op: pharosreizen.nl/elektrisch**

Waar kan ik laden?

Handige sites waar je kunt zien welke laadstations er in de buurt of langs jouw route zijn:

- Chargemap.com
- Oplaadpalen.nl

Tips tegen actieradiusstress

Ervaren EV-rijders weten: het weer en het landschap hebben invloed op de actieradius. De auto reageert op kou en slecht weer. Ook als de weg omhoog gaat, neemt de actieradius af. Gelukkig wordt dat in de afdaling vaak weer goed gemaakt. Vergeet ook de invloed van een zwaar beladen auto en de airco niet. Check vooraf goed de verwachte verkeersdrukte en laadstations onderweg. Dan zorgt de actieradius niet voor extra stress wanneer je in de file staat.

Onze actieradiustips:

- Check de verwachte verkeersdrukte en weersvoorspelling
- Plan vooraf de oplaadpunten onderweg
- Hou rekening met hoogteverschillen
- Zorg voor voldoende uitvalmogelijkheden in het geval van kortere actieradius of niet werkende laadstations

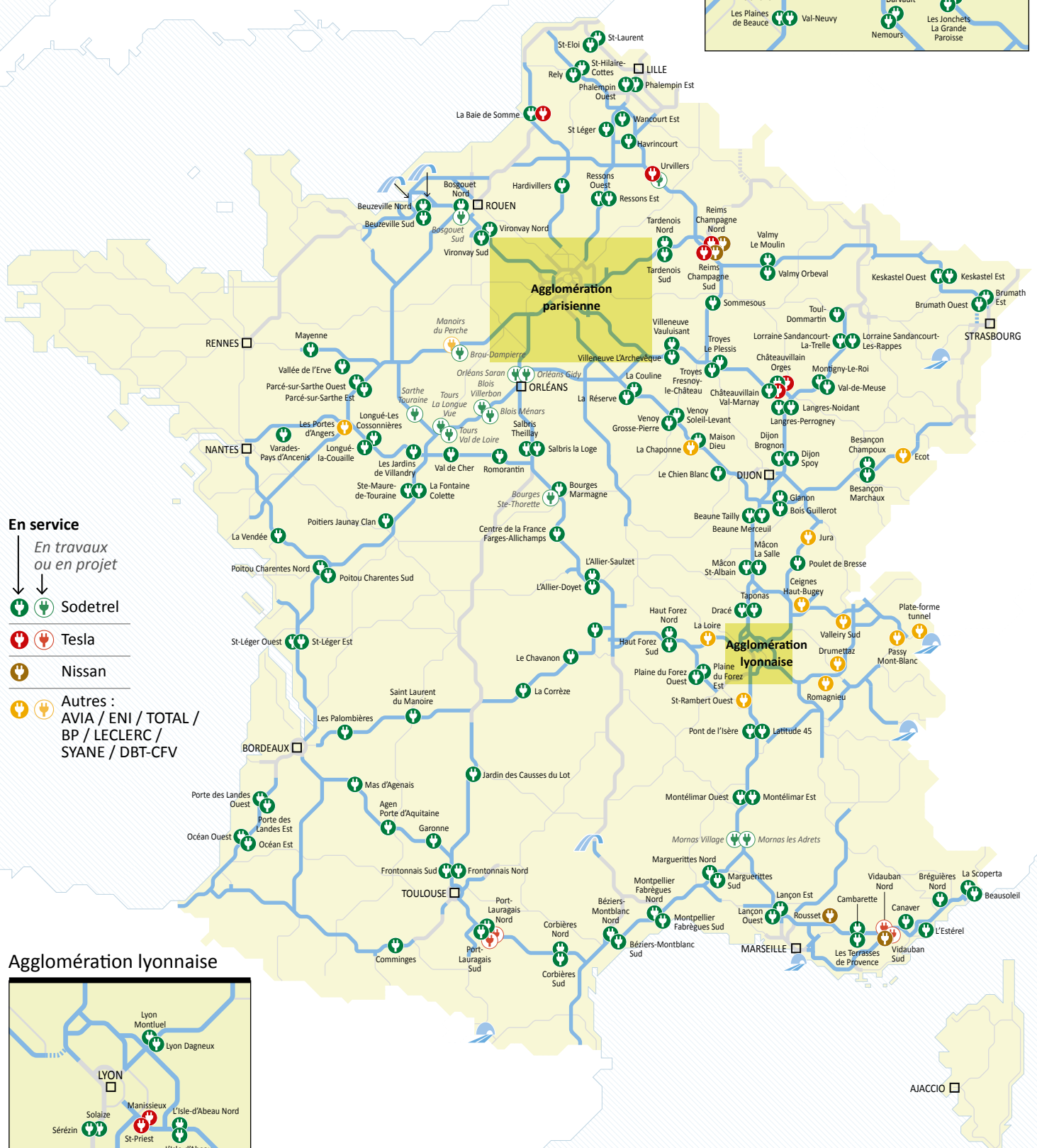

Les bornes de recharge rapide sur les autoroutes concédées

169 aires avec des bornes en service

15 aires avec des bornes en projet

Agglomération parisienne

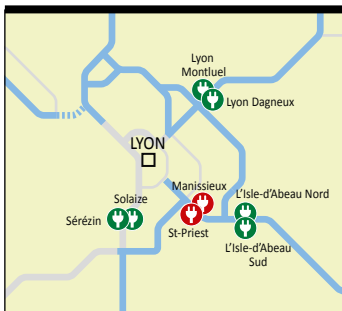

En service

En travaux
ou en projet

- Sodetrel
- Tesla
- Nissan
- Autres : AVIA / ENI / TOTAL / BP / LECLERC / SYANE / DBT-CFV

Agglomération lyonnaise

Toutes les aires équipées ont des bornes de recharge rapide adaptées à tous les standards de prises du marché : ChaDeMo, Combo II/CCS, AC triphasé et prise domestique E/F.

Source : ASFA, situation au 22 décembre 2017

